

การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: ความจำเป็นระดับองค์กร¹

งานวิจัยระบุว่า มุมมองขององค์กรที่เน้นสมรรถนะสูงเห็นว่า

สถาบันการศึกษาสามารถมีบทบาทเชิงบวกที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น (Ostroff, 1992; Ostroff & Schmitt, 1993; Jenkins, 2011) เมื่อไม่นานมานี้

นักวิจัยได้เริ่มประยุกต์มุมมองขององค์กรเหล่านี้ไปใช้เพื่อการปฏิรูปการศึกษา (Pil & Leana, 2009; Leana & Pil, 2006)

วิธีการจะทำให้เกิดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในชั้นเรียนและตลอดทั้งหลักสูตรจะเป็นไปได้เมื่อทั้งผู้เรียนและคณาจารย์ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ในองค์กรต่างๆ เสมือนว่ามีชั้นเรียนเป็นส่วนประกอบหนึ่ง

เมื่อผนวกเข้ากับบริบทขององค์กรแล้ว

จะสามารถส่งผลให้เกิดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ

เมื่อคำนึงถึงบริบทขององค์กรในลักษณะนี้แล้ว

น่าจะทำให้แน่ใจว่าสถาบันการศึกษาทั้งผู้เรียนและคณาจารย์จะได้รับการสนับสนุนที่จำเป็น

การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำให้เกิดผลดีที่ต้องการต่อผู้เรียน เช่น

การเรียนรู้เชิงลึกและระดับการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนที่สูง อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความจำเป็นมากกว่าแค่ความตั้งใจเต็มที่ของผู้สอน

แต่ยังต้องรวมถึงความมุ่งมั่นของผู้นำที่ต้องกำหนดให้การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นแกนหลักของวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของสถาบันการศึกษา โดยจะต้องผลักดันอย่างจริงจังให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทั่วทั้งสถาบัน บทความนี้จะเน้นว่า

มุมมองภาพรวมของสถาบันจะสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างไร

โดยใช้โมเดลผลการดำเนินงานขององค์กร กล่าวคือ เกณฑ์บัลลคริงเพื่อพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ (Baldrige Performance Excellence Criteria)

นิยามของการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือการกำหนดแนวคิดอีกด้านของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โดยเน้นบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน (Thamraksa, 2003; O'Neill & McMahon, 2005)

ลักษณะเด่นของการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกที่จะเรียนอะไร

การเพิ่มความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อสิ่งที่ผู้เรียนได้เลือกไว้การทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นและการเปลี่ยนบทบาทของคณาจารย์จากผู้เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (O'Neill & McMahon, 2005) โดย Thamraksa (2003)

ได้อธิบายไว้ว่า

¹ บทความนี้แปลจาก **Student-Centered Learning: An Organizational Imperative** ซึ่งเขียนโดยดร. อภิวัฒน์

หาญวงศ์และแปลโดยนายณรงค์ชัย รุ่งวิจิตรสิน สำหรับเผยแพร่ใน SCLThailand เดือนมีนาคม 2559

การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือการเปลี่ยนผู้เรียนจากการเรียนรู้ที่ต้องฟังผู้สอนเป็นผู้เรียนที่ควบคุมและกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เกณฑ์การศึกษาเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ (Educational Criteria for Performance Excellence-- EdPEX)

แม้ว่าจะมีรูปแบบมากมายที่เน้นบริบทการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในระดับองค์กร แต่การใช้รูปแบบที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานซึ่งพัฒนาเป็นการเฉพาะสำหรับสถาบันการศึกษา เป็นเรื่องที่น่าสนใจ หนึ่งในรูปแบบต่างๆ คือ Baldrige Educational Criteria for Performance Excellence (ซึ่งมีเกณฑ์ด้านการศึกษาโดยใช้ชื่อย่อว่า EdPEX ในประเทศไทย) EdPEX เป็นเกณฑ์ที่ทำให้สถาบันการศึกษาทุกขนาดและทุกหลักสูตร มีพลังในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการมีแผนงาน กระบวนการทำงาน การตัดสินใจ การบริหารบุคลากร การลงมือทำ และผลการดำเนินงานให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Baldrige Performance Excellence Program, 2013) เนื้อหาต่อไปจากนี้จะอธิบายและยกตัวอย่างว่า EdPEX สามารถช่วยผู้นำองค์กรคิดว่า จะสามารถเลือกจัดการการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างไร โดยการมองภาพใหญ่ขององค์กร

EdPEX และ ปัจจัยสำคัญในระดับองค์กร

EdPEX

มุ่งเน้นไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งทำให้สถาบันการศึกษาจะต้องมีความชัดเจนว่าอะไรคือผลลัพธ์ที่ต้องการจะเห็น สำหรับเกณฑ์ EdPEX แล้ว ผลลัพธ์เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดหลังจากมีการดำเนินงานตามกระบวนการต่างๆแล้ว (กระบวนการดังกล่าวได้แก่ ภาวะผู้นำ กลยุทธ์ ลูกค้า การวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ บุคลากร, และระบบปฏิบัติการ) ผลลัพธ์ขององค์กรจะแบ่งออกอย่างชัดเจน ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร และผลลัพธ์ด้านการเงิน โดยวัตถุประสงค์หลักในบทความนี้จะเน้นที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งรวมถึงการอภิปรายว่าจะเลือกใช้กระบวนการแบบใดในการจัดการการเรียนรู้และวัฒนธรรม

เพื่อประกอบการอธิบาย ผู้เขียนจะใช้ผลลัพธ์ของหลักสูตรของ Entrepreneurship Education program ที่ใช้การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีการนิยามหลักสูตรไว้ดังนี้

“เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้ว ผู้เรียนจะสามารถเริ่มต้นธุรกิจของตัวเองได้

ผู้เรียนจะสามารถนำองค์ประกอบพื้นฐานที่จำเป็นต่างๆมาหลอมรวม (ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลิตภัณฑ์) เพื่อพัฒนาโครงสร้างธุรกิจใหม่ที่จะให้คุณค่าที่ต้องการ

ผู้เรียนจะสามารถสร้างและกำหนดแผนธุรกิจที่ชัดเจน

โดยจะต้องสามารถนำเสนอและสื่อสารต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมทั้งสามารถรวบรวมข้อมูลเพื่อคาดการณ์การเติบโตของธุรกิจในอนาคตได้”

การกำหนดทิศทางและเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนอย่างมาข้างบน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom's Taxonomy ในระดับ "creating" (Bloom, 1956) และทฤษฎีการเรียนรู้แบบพหุปัญญาของ Howard Gardner (Gardner, 2011) (Cornish & Jordan, 2012)

การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต้องมีการระบุอย่างชัดเจนว่า

ผู้เรียนจะสามารถทำอะไรได้เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ (O'Neill & McMahon, 2005) และเมื่อได้กำหนดเป้าหมายแล้ว EdPEX จะช่วยให้ผู้อำนวยการสามารถตรวจสอบปัจจัยต่างๆ ที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ตั้งไว้

โครงร่างองค์กร: วิสัยทัศน์และวัฒนธรรมประจำชาติ (Organizational Profile: Vision & National Culture)

ก่อนที่จะพัฒนามุมมองระดับองค์กร สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจสภาพแวดล้อมโดยรวมขององค์กรของตน

โดยการเริ่มจากการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ EdPEX

คือการทำความเข้าใจกับโครงร่างโดยรวมขององค์กรซึ่งจะเป็นโอกาสในการพิจารณาถึงวัฒนธรรมประจำชาติได้เลย สำหรับนักการศึกษาจำนวนมาก

การจะเปลี่ยนมาใช้ในการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นต้องเริ่มจากการเปลี่ยนกรอบแนวคิดใหม่ เนื่องจากมีคณาจารย์อยู่ไม่น้อยที่คุ้นชินกับบทบาทความเป็นผู้เชี่ยวชาญ คือ

เป็นผู้ควบคุมและออกคำสั่งในชั้นเรียนมากกว่าเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและชี้แนะผู้เรียน (Thamraksa, 2003) ส่วนผู้เรียนเอง ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตของระบบการศึกษาของไทย

ที่จำเป็นต้องกลับมาทบทวนบทบาทของตนเองให้เปลี่ยนเป็นผู้เรียนที่มีความกระตือรือร้นและมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน (active learners) ไม่นั่งรอรับข้อมูลต่างๆแต่อย่างเดียว (O'Neill & McMahon, 2005)

อีกทั้งวัฒนธรรมของไทยเรื่องการให้ความสำคัญต่อผู้อาวุโสและผู้มีอำนาจสั่งการของผู้บริหารนั้น เป็นมิติที่ฝังแน่นอยู่ในวิถีคิด จึงส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของคณาจารย์และผู้เรียนต่อการจัดการการเรียนรู้และการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนด้วย

ดังนั้นสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทย

ต้องตระหนักว่าธรรมเนียมปฏิบัติของวัฒนธรรมในบางด้านอาจจะไม่สอดคล้องกับปรัชญาที่ส่งเสริมการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อย่างไรก็ตาม ใดก็ดี สถาบันการศึกษาควรทำให้มั่นใจว่า

มิจะใช้การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและออกแบบกิจกรรมให้สามารถบรรลุผลที่มุ่งหวัง

แม้ว่าอาจจะมิอุปสรรคด้านวัฒนธรรมเป็นกำแพงขวางกั้นด้วย ในด้านของภาคเอกชน

ได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อองค์กรกำหนดวิสัยทัศน์และข้อความหลักด้านพันธกิจมาเป็นเวลามากกว่า 30 ปีแล้ว

ดังนั้นการกำหนดให้การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ขององค์กร

จะช่วยให้กระบวนการต่างๆที่จะตามมานั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ที่องค์กรตั้งไว้ซึ่งจะได้อภิปรายเพิ่มขึ้นในรายละเอียดต่อไป

ภาวะผู้นำ (Leadership)

งานวิจัยชี้ให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของผู้สอนว่ามีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ด้านการเรียนของผู้เรียน
องค์กรที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต้องเริ่มที่ผู้บริหารระดับสูง
โดยจะผลักดันให้เกิดการนำวิธีการนี้ไปใช้ทั่วทั้งองค์กรเพื่อให้ไปสู่วิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ ตัวอย่างหลักสูตร Entrepreneurship
Education จะพิจารณาตามเกณฑ์ EdPEx โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้:

“ผู้นำระดับสูงกำหนดวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างไร
ผู้นำระดับสูงทำอะไรเพื่อนำวิสัยทัศน์และค่านิยมสู่การปฏิบัติให้ทั่วถึง ผู้นำองค์กรจะมั่นใจได้อย่างไรว่าบุคลากร
ผู้ส่งมอบและคู่ความร่วมมือได้
ร่วมดำเนินการเพื่อทำให้องค์กร ไปสู่วิสัยทัศน์ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” (Baldrige
Performance Excellence Program, 2013)

ดังนั้น

เมื่อผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรแล้ว
ผู้นำระดับสูงจะมุ่งเน้นให้เกิดการสานสัมพันธ์ของบุคลากร (เช่น คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน)
ผู้ส่งมอบจากภายนอก และคู่ความร่วมมือ เพื่อให้ทุกกลุ่มดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะต้องได้รับการสนับสนุนให้เกิดขึ้นจริงและไม่ใช่แค่ในห้องเรียนเท่า
นั้น แต่ทุกฝ่ายที่อยู่นอกห้องเรียนซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

สำหรับ Entrepreneurship Education นั้น

ผู้บริหารระดับสูงอาจจะสนับสนุนทั่วทั้งองค์กรให้เกิดค่านิยมด้านการประกอบการและทำให้จำนวนธุรกิจที่ผู้เรียนริเริ่มเป็นตัววัด
คสำคัญของคณะฯ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว
จะต้องมีการคัดเลือกผู้ส่งมอบและคู่ความร่วมมือที่จะสามารถสนับสนุนนักศึกษาให้พัฒนาธุรกิจของตนได้

กลยุทธ์ (Strategy)

เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะเกิดขึ้นจริง
ผู้นำองค์กรจะต้องพิจารณาอย่างจริงจังว่าผลที่ต้องการเป็นประเด็นที่คำนึงถึงเมื่อกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายระยะยาวของ
องค์กรอย่างไร ตัวอย่างเช่น

“ภายในปี 2025 หลักสูตร Entrepreneurship Education ของเราจะเป็นที่รู้จักกว่า เป็นหลักสูตรชั้นนำของประเทศไทย
และนักศึกษาที่เรียนจบได้ริเริ่มธุรกิจจำนวน X โครงการ”

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นประเด็นสำคัญในระดับกลยุทธ์
การตั้งคำถามต่อไปนี้ น่าจะเหมาะสม เช่น

“คุณเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความท้าทายและข้อได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างไร

คุณเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพขององค์กรในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่ตั้งไว้อย่างไร”
(Baldrige Performance Excellence Program, 2013)

ถ้าถือว่าการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือกลยุทธ์ของหลักสูตร entrepreneurship แล้ว องค์กรจะต้องกำหนดขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์เพื่อประเมินความก้าวหน้าที่สุดคล้อย กับเป้าหมายระยะยาวขององค์กรซึ่งจะต้องทำให้เกิดการเรียนรู้และเป็นฐานของการสร้างธุรกิจด้วย หลักสูตรนี้จะต้องหนุนนำผู้เรียนให้สามารถจัดตั้งธุรกิจในปีสุดท้ายของการเรียนได้สำเร็จ ในบางครั้งอาจจะมีจัดกลุ่มแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติบ่อยครั้ง เพื่อให้คณาจารย์ได้รับการฝึกเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ นอกจากนี้ อาจจะติดตามดูว่า มีจำนวนรายวิชาเท่าไรที่ใช้การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการออกแบบรายวิชา ทั้งนี้ ผู้บริหารระดับสูงจะต้องติดตามดูว่า จำนวนของธุรกิจที่นักศึกษาจัดตั้งหลังจบการศึกษาเป็นอย่างไร ตารางเรื่องที่เกี่ยวข้องอาจรวมถึง จำนวนครั้งที่ให้ผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์มานำเสนอกระบวนการพัฒนาธุรกิจ จำนวนการจัดประชุม และพบปะที่เกี่ยวข้องซึ่งคณาจารย์เริ่มเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อผลิตผู้ประกอบการ

วัฒนธรรมองค์กรซึ่งมุ่งเน้นลูกค้า/ผู้เรียน (Customer-Focused Organizational Culture)

หนึ่งในเอกลักษณ์ของเกณฑ์ EdPEX (อีกทางเลือกหนึ่งที่มีการนำมาใช้แทนระบบ QA ที่ประเทศไทยใช้อยู่) คือการไม่กำหนดวิธีการและเปิดให้ปรับเปลี่ยนได้ตามแต่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจะใช้เพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายของตน ที่ (Baldrige Performance Excellence Program, 2013)

คุณค่าของเกณฑ์นี้อยู่ที่ปรัชญาการคิดจะสอดคล้องกับปรัชญาของการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากกว่าระบบ QA เพราะในระบบ QA

สถาบันการศึกษาจะถูกกำหนดให้ปฏิบัติตามมุมมองของความเป็นวิชาการและตามผู้มีอำนาจในการวางระบบ การไม่ระบุวิธีการตายตัวจึงเป็นเรื่องสำคัญซึ่งเหมาะกับสถาบันการศึกษาที่ประสงค์จะพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรให้สามารถรองรับและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งในและนอกชั้นเรียน

เอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของเกณฑ์ EdPEX คือ แนวทางที่มุ่งเน้นให้สถาบันการศึกษารับฟังเสียงของผู้เรียนทั้งให้ใส่ใจกับความพึงพอใจและความผูกพันของผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เป็นแบบ “customer-focus” จะสอดคล้องไปกับวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและจะทำให้สถาบันการศึกษาต้องเริ่มปรับวัฒนธรรมการทำงานด้านต่างๆ ทั้งนี้ อาจจะถามตนเองดังต่อไปนี้

“สถาบันมีวิธีการเสาะหาข้อมูลย้อนกลับต่างๆ ซึ่งจะสามารถนำไปดำเนินงานต่อได้ จากผู้เรียนในเรื่องของคุณภาพและบริการของหลักสูตรอย่างไร

สถาบันกำหนดความพึงพอใจและความผูกพันของผู้เรียนอย่างไร” (Baldrige Performance Excellence Program, 2013)

คำถามพวกนี้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาที่พยายามให้ผู้เรียนมีตัวเลือกในการเรียนรู้ การออกแบบให้เกิดการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะต้องเน้นถึงการรับฟังความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริงเช่นกัน

กระบวนการทำงานที่เน้นการปฏิบัติการ (Operations-Focused Processes)

หากต้องการให้มั่นใจว่า จะมีการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในชั้นเรียนในทุกสาขาวิชา สถาบันการศึกษาจะต้องคำนึงถึงกระบวนการทำงานต่างๆ

รวมถึงการออกแบบหลักสูตรและการปฏิบัติงานประจำวันเพื่อกำกับคุณภาพของผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Baldrige Performance Excellence Program, 2013) กระบวนการทำงานต่างๆ

ในระดับองค์กรจะต้องไม่ปล่อยให้ไปทำตามความต้องการของอาจารย์แล้วแต่ความสามารถและแรงจูงใจของแต่ละคน แต่จะต้องมีการทำอย่างเป็นระบบต่อเนื่องตลอดทั้งหลักสูตร โดยคำถามสำคัญที่เกี่ยวข้องอาจรวมถึง

“สถาบันออกแบบ จัดการ และปรับปรุงการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างไร อะไรคือกระบวนการทำงานที่สำคัญซึ่งสนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ อะไรคือตัววัดหรือตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่สถาบันการศึกษาใช้เพื่อควบคุมและพัฒนากระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”

ในบริบทของหลักสูตรการประกอบการ (Entrepreneurship Education)

กระบวนการทำงานอาจจะหมายถึงการออกแบบบทเรียนและการวางแผนการปฏิบัติงานที่รวมถึงการลงปฏิบัติงานภาคสนามและการประสานเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้ชี้แนะที่เป็นผู้ประกอบการซึ่งทำงานอยู่ในด้านนี้

กระบวนการที่เน้นบุคลากร (Workforce-Focused Processes)

เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สถาบันการศึกษาต้องคำนึงถึงวิธีการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการทำงานของคณาจารย์ ซึ่งรวมถึงการประเมินศักยภาพของคณาจารย์ และอัตราค่าจ้าง เช่นอาจารย์ที่เคยสอนวิชาหนักๆ มาแล้ว สามรายวิชาในหนึ่งภาคการศึกษา

อาจจะไม่สามารถเปลี่ยนทุกวิชาที่รับผิดชอบให้มีรูปแบบการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ทั้งหมดในทันที ดังนั้นบางครั้งการเปลี่ยนแปลงก็จะเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป

สำหรับอาจารย์ใหม่ สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องรู้ระดับทักษะ สมรรถนะ การได้รับการรับรองด้านวิชาการวิชาชีพ และภูมิหลังทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการออกแบบบทเรียนที่มีการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Baldrige

Performance Excellence Program, 2013) อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันการรับอาจารย์เข้ามาสอน

มักจะเน้นที่คุณลักษณะที่อาจไม่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นต่อการออกแบบบทเรียนที่มีการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น ระดับการศึกษา จำนวนผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ เป็นต้น

แม้ว่าปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลต่อชื่อเสียงของสถานศึกษาในระยะสั้นและตรงตามข้อกำหนดของหน่วยงานในระดับชาติ แต่อาจส่งผลเสียต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้หากไม่ได้มีการถ่วงถ่วงทักษะและความรู้ความสามารถของผู้สมัครว่า เหมาะกับการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือก

การวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management)

การเปลี่ยนแปลงไปสู่การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะทำให้เกิดฐานข้อมูล และความเข้าใจใหม่ๆ เพิ่มขึ้นอีกมากมาย เพื่อให้สามารถติดตามและวัดผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงได้ สถาบันการศึกษาต้องถามตนเองถึงประเด็นต่อไปนี้

“สถาบันเลือก รวบรวม ปรับให้มีความสอดคล้องและบูรณาการข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรในด้านการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างไร สถาบันติดตาม ความก้าวหน้าของการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างไร(Baldrige Performance Excellence Program, 2013)”

จากตัวอย่างที่ใช้กับหลักสูตร Entrepreneurship Education ข้างต้น

หากเป้าหมายระยะยาวคือการให้ผู้เรียนพัฒนาธุรกิจของตนเองได้เมื่อจบการศึกษา ข้อมูลใดจะมีประโยชน์ต่อการวัดตลอดช่วงที่กำลังศึกษาอยู่ ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ ซึ่งอาจจะพิจารณาจากจำนวนการแข่งขันการเขียนแผนธุรกิจในช่วงที่เรียนอยู่ หรือจำนวนการฝึกงานช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนกับสถานประกอบการที่เพิ่งเริ่มต้น หรือวัดจากเวทีการสะท้อนความคิดของตนและการจัดการความรู้เพื่อให้เกิดการแบ่งปันในวงกว้าง การวัดต่างๆเหล่านี้จะทำให้สถาบันมั่นใจได้ว่า กำลังเดินทางไปสู่เป้าหมายระยะยาวอย่างมั่นคง

บทสรุป

บทความนี้เน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของมุมมองระดับสถาบันด้านการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้แน่ใจว่าสถาบันจะมีการจัดด้วยวิธีการนี้อย่างทั่วถึงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในทุกหลักสูตร นอกจากนี้ การใช้เกณฑ์ EdPEX (2013; EdPEX)

จะเน้นปัจจัยที่เกิดขึ้นในแต่ละบริบทซึ่งจะเสริมให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวกต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ท้ายที่สุดแล้ว กรณีของ Entrepreneurship Education จะเป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมที่จะช่วยให้เรามองเห็นว่าการใช้เกณฑ์ EdPEX จะทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นอย่างไรเมื่อนำไปปฏิบัติจริง

References

- Baldrige Performance Excellence Program. 2013-2014 Education Criteria for Performance Excellence. Gaithersburg, MD: U.S. Department of Commerce, National Institute of Standards and Technology. <http://www.nist.gov/baldrige>
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of education goals by a committee of college and university examiners*. David McKay.
- Cornish, E., & Jordan, D. (2012). What can this student say, write, or create to show me they understand what they have been learning? <http://sclthailand.org/2012/06/what-can-this-student-say-write-or-create-to-show-me-they-understand-what-they-have-been-learning/>
- Gardner, H. (2011). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic books
- Jenkins, D. (January, 2011). Redesigning community colleges for completion: Lessons from research on high-performance organizations. Community College Research Center Working Paper, 24, 44
- Leana, C.R., & Pil, F.K. (2006). Social capital and organizational performance: Evidence from urban public schools. *Organization Science*, 17(3), 353-366
- Pearce II, J.A., & David, F. (1987). Corporate mission statements: The bottom line. *Academy of Management Executive*, 1(2), 109-116.
- Pil, F. K., & Leana, C. (2009). Applying organizational research to public school reform: The effects of teacher human and social capital on student performance. *Academy of Management Journal*, 52(6), 1101-1124.
- O'Neill, G., & McMahon, T. (2005). Student-centered learning: What does it mean for students and lecturers. *Emerging issues in the practice of university learning and teaching*, 1, 27-36.
- Ostroff, C. (1992). The relationship between satisfaction, attitudes, and performance: An organizational level analysis. *Journal of applied psychology*, 77(6), 963.
- Ostroff, C., & Schmitt, N. (1993). Configurations of organizational effectiveness and efficiency. *Academy of management Journal*, 36(6), 1345-1361.
- Thamraksa, C. (2003). Student-centered learning: Demystifying the myth. *Studies in Language and Language Teaching*, 12, 59-70.